

מסורת הש"ס

(א) [ע"ז לא.], (ב) [עירובין
עט.], (ג) [מוספת פ"ד],
(ד) לקמן קנא. מכשירין פ"ב
מ"ה, (ה) [ד"ה ואפילו],
(ו) [דף קנא.], (ז) להניח
הבהמה לשם ואין זה דוחק
דדמיא דמתני' איירי האי
בבבא עברי דנהרא שאין
הבהמה יכולה לירד לצור
ואע"ג דהא צבא וכו' כג"ל
רש"י.

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה משקה וכו'
שמתחלה היה יכול לילך
ולשתות שם והביאו נכרי
דרך רה"ר:

מוסף רש"י

מַעֲמִיד אָדָם בַּהֲמַתּוֹ עַל
גְּבוּ עֹשִׁימָם. מַחֲזִירִים
לְאִסּוֹר וְלֹא חִישִׁין דְּלִמָּא עֵקֶר
צִידִים וּמֵאִכִּיל לֵהּ, דִּהֵא חֲמִיר
עֲלֵיהּ אִסּוֹר שְׁבַת, אֲבָל אִסּוֹר
מוֹקֵפֶה קִיל לִיה וְחִישִׁין דְּלִמָּא
שְׁקִיל צִידִים וְסָפִי לֵהּ (עֲרֻבִין
עט.)

חדרין עלך כל כתבי

רב נסים גאון

אי משום דסבר לה כר
 אליעזר דלא חישי לזיופא.
 ומימרא דר' אבהו במס'
 ע"ז אין מומידין בלחם (ב)
 [א] דתניא אחד הלוקח
 ואחד השוכר בתי כור,
 אליעזר מתיר בשניה.
 ואמרו מר סבר כי פליגי
 רבנן עילה דר' אליעזר
 בחותם אחד כר'. ובפרק
 השוכר את הפועל (טז דף
 טז) אמרו וכי מאחר דקיימא
 לן כוותיה דרשב"ג וכוותיה
 דר' אליעזר דלא חישי
 לזיופא.
 סליק פירק כל כתבי
 הקדוש

רבינו חננאל

אמר ליה כאותן של בית
אביך. שר' דניאלית ביה
סודי, נשלח ב' ידי
לא אמריהו'לן כל בהריא.
כל קרונות של בית ביה
הניטילן בשני בני אדם
אלישפטא. וחתירי ר' יונתן
לשחותין וכן הבא תינתא
אין דענין בחותם חסד,
ולא ידענא אי משום אדם
לה כר' אליעזר אי משום
אמיתא דר' ישיא. וכן
שדולקת את רבי. תרי
אין שילקט ששבס משבס
אחור ישראל וכן מכל
ישראל אסור. וכן מלא
מחשבתן הבהמו' וכן
בדיא בון שאני מכויר
אבל אם מכויר אסור. תא
שמע עור של ישראל וגו'
ר' יוחנן
הדרן עקל ב' כתבי
קדוש

כל כתבי פרק שישה עשר שבת

קב.

עין משפט
נר מצוה

[illegible]

מוסף תוספות

[illegible]

אמר לִיָּהּ כְּאוֹתָן שֶׁל בֵּית אֲבִיךָ. מִי שֶׁהֵם גּוֹלִים^ט אוֹ קִטְּנִים לְאִית לְהוֹ חִדְקִי כְּמוֹ שֶׁפִּירְשְׁתִּי לְעִל (דף לה, ט) :

מִשְׁתַּמֵּשׁ יִשְׂרָאֵל לְאוֹרָהּ. וְלֹא גִזְרִין שְׂמָא יִדְלֵק כְּדִגְזִירִין צַפִּיק דְּבִיָּה (דף ג, א) פִּירוֹת הַנוֹשְׁרִין שְׂמָא יַעֲלֶה

ויתלוש וצמשקין שזנו שמא יסחוט
 משום דקמיטת ותלישה הם קלים
 לעשות ואדם להוט אחריהם לפי שהן
 דבר אילנה אבל בכל זה דהכא אינן
 קלים לעשות כל כך ואין דהכא להוט
 אחריהן: **ואם בשביל ישראל אסור.**
 נראה דאסור לכל ישראל דדוקא בחור
 לתחום דרבנן אמר דפרק בכל
 מערבין (שביעין דף טז.) ובאין דין
 (יב"ע דף כה.) הנה בשביל ישראל זה
 מותר לישראל אחר דשביל אסורא
 דאורייתא הי הכא לא ופע"ג דאסורא
 המבטל בשבת פסוק ויכלה השם לא
 חיישין אי שרית ליה לאכול דילמא אחי
 לבשולי צמוד דהא איכא אסור
 סקילה וחומר עליה אבל בנכרי
 העושה לצורך ישראל אי שרית ליה
 אחי למימר לנכרי לעשות בשבילי ולא
 דמי להא דאמר ר' עקיבא נכרי שגא
 לכבוד אור ומיירא לו כהה ואל תכבה
 והכא אסור כשעושה בשביל ישראל
 דכי אמרינן נכרי אדעתא דנפשיה
 קא עביד ה"ג"מ ביכיו ויכולא בו שאין
 ישראל נהנה צמעה הנכרי אבל הכא
 שגוף ישראל נהנה צמעה של נכרי לא
 אמרינן אדעתא דנפשיה קעביד
 הואיל והנכרי מתכוין להנאה כך
 פירש רבינו שמשון הזקן:

משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור. אומר ר"ת מדנקט בהמתו ולא נקט מילא מים לעזמו דווקא להשקות בהמתו אסור משום^א שלא היה יכול להצילה לתוך הצור^ב אבל הוא עצמו שרי^ג דמטפס ועולה הצור ויורד ויכין שיכול ליכנס לתוך הצור ולשמות לא אסרו לו בשביל שמיילא אותם נכרי והא דאשרינן בגמרא נכרי שליטת עשבים לצורך ישראל אע"ג^ד לישראל יכול להעמיד בהמתו על גבי העשבים במחומר^ה אומר ר"ת דהתם נמי איירי בברי עברי דהנהא שלא היה יכול^ו להצילה ההמה לשם^ז ואע"ג דהך צנא דמיילא מים משום חידוש דהיתרא קמני לה דלמכאן בגמרא מיהא בהמתו משום איסורא נקט לה וה"ל אליהו הציא ראייה דמיתרי מפירות שיצאו חוץ לחצר ויזינום שלא להקטין ויזינו

הַרְאֵשׁוֹן כְּדֹאמֶר צִפְרָק מִי שֶׁהֻלְאָוּהוּ (עִירוֹד 97 מֵאָה) הִ"ה הַמִּי שֶׁמִּתְחִילָה הָיָה יָכוֹל (א) לֵבֵא עַם וּהַצִּיּוֹרִיב דְּרַךְ רֹדֶף שֶׁדְּרִיבָּהּ וְלֹא הָיָה יָדְהֵם לֹא אֲתַעֲבִידָהּ צִבּוֹ אִסְרוֹרָה לְדֹרִייתָהּ מִיָּהּ לַעֲנִין אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה צִבְיָהּ לְאִשְׁמֵעִין רְבוּתָהּ לֵלֵא גִוְרִין דִּלְמָהּ אֲתִי לְאִפּוֹשִׁי בְּצִבִּיל אֲחֵרִי לְיִבֵּא לְמִיחָשׁ כּוּלִי הָאִי דִּלְמָהּ אֲתִי לְאִפּוֹשִׁי בְּצִבִּילֵיהּ אֲחֵת מוֹשֵׁךְ הָאִסְרוֹר לְכָל יִשְׂרָאֵל אִי אִיכָה אִסְרוֹרָה לְדֹרִייתָהּ כְּבוֹן שְׂמִינִיחָם דְּרַךְ יִבְרִי דְּדוּקָא שְׂמִיחָה אִסְרוֹרָה אֲכַל לְרֹחוֹךְ יִדְיוֹ וּרְגִלְיוֹ וְשֹׂאֵר תְּשַׁמְשִׁין שְׂרִי מְדַרְשָׁא בְּר' אֲמַר לִיה דְּבֵר עֲטִילָה וְעִילָתָה לְיִטְטִילוּ הֵם דְּלִי מִשְׁכַּח וְכִי מִרְאֵה לְכָל הָאִי דְּהֵם אִי עוֹשִׂין לְעַתָּה יִשְׂרָאֵל וְעוֹד דְּרִי כִּבֵּשׁ וְנִרְ שִׂרְאֵל הִ"ג כָּל שְׂנֵא שְׂמִיחָה לֹא שְׂנֵא שְׂאֵר תְּשַׁמְשִׁין אִסְרִי:

א על גבי מוקצה. והני עשבים נמי מוקצין ויניהו שנלקטו היום מן המוקצה וי"ל דמשני לה אפילו כר' יהודה א"נ מודה ר"ש במוקצה מאתמול אקציניהו והוי כגרוגרות ולימוקים וזריס צילה (קד א.) וס' מוקצה^{טז} משום דמוכנים לעורצים כי הויא דזמקוס שנהגו (פסחים) ויו מוקצה א"נ עשבים מוקצין הס אפילו לר"ש לפי שאינו יושב ומנפה וכן פירות הנושרין יושב ומנפה מתי יפלו ולהכי אי לאו טעמא בשבת. כדדרש"י^{יז} במילתא למען ינוח שורך וחמורך וגו' יכול לא ר"ת: **אמר אביי שלא בפניו הודה.** נראה לר"י דמודה אצ"י היה נעשה לצורך ר"ג שהיה נשאל ושר וראש בנפניה: אהדרינהו

של צים אביך. דקטנות היו אצל גדולות אדם קצב להם מקום:
 קרונות. עשויות לבני אדם: אי משום דפכר כרני אליעזר. דאמר
 במסכת ע"ז (דף לא.) יין מותר בחותם אחד: אי משום אימתא דבי
 נשיא. שהיה הנכרי המביאו ירא מן הנשיא שהיה שליט על פי
 המלכות. ומשום דאייירי ר' אבהו בר
 כהנא לעיל גבי נחש נקט כל הני
 בסמיך: מברנ"א אצל נשיא אסור
 אסור. מדרבנן: מילא מיס. שרור
 ברה"ר: כנש. עושין בספינה גדולה
 ירד בו מספינה ליבשה: גב' נר
 לאחד נר למאה. כיון דנכרי לנרכו
 הדליקו ליכא למימר דבשבייל ישראל
 אפיש: כנש למא לי. הא דומיא דנר
 הוא כנש לאחד כנש למאה: מאכיל
 אחריו ישראל את בהמתו. ואחריו
 דוקא נקט ככולהו דנכרי לנורק עלמו
 עבד: אצל מכירו אסור. קס"ד
 דעבד נמי אדעתא ידידיה: מעמיד
 אדם בהמתו על גבי עשבים.
 מחזירים: בשבת. לרעות וליכא
 למיגור שנה יתלוש ויאכיל: ואינו
 מעמידה ע"ג מוקלה. שמה יטול בידו
 ויאכיל והא נמי מוקצין יניהו לגבי
 טלטול דאחמול הוא מחזירים: דקאים
 ליה בפתה. שלא תפנה למקום אחר:
 ואולא ואכלה. אצל הוא אינו עומד
 על העצבים קרוב להם דניחוש לשמא
 יטול ויאכיל: מכירו הוה. שהרי
 בספינה היה כל עמו: שלא בפניו
 הוה. כשעשאו לא היה רגן גמליאל
 שם דניכין ליה: נר לאחד נר
 למאה. כנש לאחד כנש למאה אצל
 גבי עבד כשהו מכירו מרבה
 בשבילו: הואיל ואלא בפניו כו'. קשיא
 לרבא דשמעינן מינה דפפניו אסור
 ואע"פ שאין כאן מרבה בשבילו:
 אימא הואיל ועשאו נרד בו. וטעמא
 לאו משום שלא בפניו הוא אלא הכי
 הוה מעשה: מוסר לרנח דה מיד.
 למונאי שבת: כדדי שיחמו חמין.
 ולא יהנה במה שהקדימו להחם בשבת
 שכן בכל מעשה שבת נתנו חכמים
 שיעור להמתין לערב כדדי שיעשו. והא
 הכא דחימוס לאחד חימוס למאה דבבת
 אחת מחממין וקמיין אס רוצ ישראל דהוי
 דומיא דמכירו דמסיק דאעתיא לעשות
 אף בשבילו אסור ואע"ג דשלא בפניו
 וקשיא צין לאביי צין לרבא: אדעתא
 דרובא מחממי. ועיקר חילול השבת
 בשביל אצל נכרי וישראל דנכרי
 אדעתא דנפשיה הוא דעבד שרי
 לאביי שלא בפניו ולרבא אפי' בפניו: נר

הדלוק במסיבה. של בני אדם: אם רוצה ישראל אסור. והא הכא דהוי דומיא דמכירו הואיל ורובא נינהו אסיק דעמיה להדליק אף בשצילס וקמני אסור: אדעתא

עצמו לא מנינו חילוק ור"י אומר דה"ה לישראל עצמו אסור והיא לישראל שבהמה רגילה לשמות הרבה אבל ישראל עצמו פשיטא¹⁷ דשמות הרבה לאורכו ולצורך ישראל ולפי זה אם נמשכו המים לאורך ישראל דה"ר או מרה"י לרה"ר אבל בדברמלית שרי לישראל אחר ויש שרשו כדאמר בפרק חרש (יבמות דף קיד.) רבי ינאק איירכסו ליה מפתחות להו מייתי להו אלמא יכוילן ליהונת מפתחות להשתמש בהם בשבת וכןהו בדברים לאסור להשתמש בהם בשבת כשעשין לצורך איני והאמר רב הונא אמר רב חנינא מעמיד אדם בו' אבא המחובר וא"ת ולימא דהך ברייתא רבי שמעון היא דלית ליה דמחובר דפ"י בקונטרס בפרק אין גדין (יב"ה דף כ"ד.) מדלא ליה דאק פירות הגושים¹⁸ משום גזירה שמה יעלה ויתלוש ולא אק להו דף נ"ו¹⁹ והבא איירי כשאין הבהמה יכולה לבא ולאכול מן המחובר ולהסילקטוס אבל בזה יושב ופשיטא ממי יבדה כדאמרין לעיל (דף נ"ו) שדמא יעלה ויתלוש הוו שרו: **מ"עמיד** אדם בהמתו ע"ג עשויי יימנו תולש לא יימנו עוקר מ"ל למען ינוח ואין זה נוח אלף נ"ל דנר לאחד נר למאה אלף דקצר דהבא אם היה בפניו עי